Gemeente Kerkrade

Nota van toelichting

Nummer.: 21Tl038	**Kerkrade,** 26 mei 2021

Behorend bij ontwerpbesluit nummer 21Rb033

Onderwerp
Verantwoording Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz
- Concept jaarverslag en jaarrekening 2020;
- Concept eerste begrotingswijziging 2021;
- Concept begroting 2022 en meerjarenperspectief 2023-2025.

Beslispunten
1. Kennis te nemen van het jaarverslag en de voorlopige jaarrekening 2020 van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz en een positieve zienswijze in te dienen;
2. Kennis te nemen van de concept begrotingswijziging 2021-1 van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz en een positieve zienswijze in te dienen;
3. Kennis te nemen van de concept begroting 2022 met meerjarenperspectief 2023-2025 en een positieve zienswijze in te dienen.

Inleiding
Aanleiding
Omnibuzz is een gemeenschappelijke regeling (verder: GR) van 30 Limburgse gemeenten die zorg draagt voor de uitvoering van het doelgroepenvervoer in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (verder: Wmo 2015). Conform artikel 19 en 20 van de GR Omnibuzz zendt het dagelijks bestuur van Omnibuzz aan de deelnemende gemeenten de voorlopige jaarrekening 2020, de concept begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025. Omnibuzz ziet tevens aanleiding om de begroting 2021 te wijzigen c.q. te actualiseren.. Het dagelijks bestuur heeft in de bestuursvergadering van 31 maart 2021 de voorlopige jaarrekening en de ontwerpbegroting inclusief de begrotingswijziging 2021 goedgekeurd en op 6 april 2021 ter kennisname aan de colleges van B&W en de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten toegezonden. De voorliggende verantwoordingsstukken zijn op 8 april 2021 door Omnibuzz inhoudelijk toegelicht en behandeld middels een digitale bijeenkomst. Hiervoor waren alle beleids- en financiële medewerkers van de gemeenten uitgenodigd

Relevante ontwikkelingen
Vervoer: aard en volume
In de voorgaande jaren is in de 30 deelnemende gemeenten op totaalniveau een stijging waargenomen van het vervoer. Dit is door de uitbraak van de COVID-19 pandemie abrupt afgebroken. Dat zorgt ervoor dat de toekomst van het vervoer en de keuzes die gemeenten in relatie hiermee (gaan) maken nog ongewis zijn. Er is een mogelijke relatie tussen het aanbod aan openbaar vervoer (verder: OV) en het gebruik van Omnibuzz vervoer waarover regelmatig overleg wordt gevoerd tussen de Provincie Limburg en Omnibuzz. De gevolgen van de corona pandemie lijken de drempel voor gebruik van het regulier OV te verhogen. Gebruik van een gesloten systeem zoals Omnibuzz zorgt waarschijnlijk voor meer comfort en veiligheid. Dat zorgt ervoor dat de ambitie om meer mensen toe te leiden naar het openbaar vervoer een groeiende uitdaging is. Gesignaleerd wordt ook een groeiende zorgbehoefte bij

klanten. Daarbij gaat het met name om mensen met dementie en/of verward gedrag hetgeen gevolgen heeft voor het vervoer en de telefonische dienstverlening; deze kost meer tijd.

Financieel
Het onderhandelingsresultaat met betrekking tot de hoge indexering voor het jaar 2020 (NEA) compenseert de kostenstijging op vervoer voor de komende twee jaar. Er ligt een advies met betrekking tot de hoogte en indexering van het klanttarief.

Evaluatie en wijziging GR Omnibuzz
In 2020 heeft een extern bureau de evaluatie van de GR Omnibuzz afgerond. Dit zal binnen het bestuur worden besproken op grond waarvan er mogelijk vervolgacties komen. In 2021 wordt een wijziging van de GR Omnibuzz voorbereid gericht op onder andere een uitwerking van het uittredingsprotocol en de verdeelsystematiek en tevens zal de regeling toekomstbestendig worden gemaakt door rekening te houden met de aanstaande wetswijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen (verder: Wgr).

Corona
Omnibuzz heeft vanuit het partnership met vervoerders in het voorgaande jaar goed weten in te spelen op de behoefte aan 'corona vervoer. Denk daarbij aan vervoer naar huisartspraktijken, corona (zorg)hotel, test- en vaccinatielocaties.

Doelstelling
Gebruik maken van de bevoegdheid van de gemeenteraad om een zienswijze af te geven met betrekking tot de voorlopige jaarrekening 2020, de gewijzigde begroting voor 2021 (2021-1), de begroting 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025.

Argumenten
1. Verantwoording van het begrotingsjaar 2020 (jaarrekening)

Het jaar 2020 werd door de wereldwijde pandemie als gevolg van Covid 19 een heel bewogen jaar. Het doelgroepenvervoer ging als gevolg van de pandemie volledig onderuit. Dit had forse gevolgen voor Omnibuzz. Hoe dan ook heeft Omnibuzz haar taak goed vervuld door vanaf de eerste dag op de gevolgen te anticiperen en samen met de taxibedrijven naar oplossingen te zoeken waardoor het vervoer zo veilig mogelijk kon doorgaan. Denk daarbij aan het aanpassen van de taxi's en het betalingsverkeer, het persoonlijk communiceren met de klanten en het aanpassen van werkprocessen. Met de vervoerders zijn continuïteitsafspraken gemaakt en is aansluiting gezocht bij de landelijke kaders hieromtrent. In 2020 hebben de Omnibuzz klanten in totaal slechts 687.847 ritten gemaakt, daar waar dat in 2019 nog 1.327.636 ritten waren. Een daling van maar liefst 48,2% (voor Kerkrade was dat 46,5%). Financieel gezien heeft de pandemie, door het fors minder uitgevoerde vervoer, ertoe geleid dat Omnibuzz ruim binnen de begroting is gebleven.

De jaarrekening 2020 kent een positief resultaat van € 4.906.995,-. Tussentijds is daarvan, in verband met het gedaalde vervoersvolume in 2020, reeds €1.558.750,- uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten (voor Kerkrade was dat €61.962,-). Het restant, een positief resultaat ad € 3.348.245,-, wordt in de voorliggende jaarrekening afgerekend. De vervoerders ontvingen in 2020 in totaal €4.749.727,- aan corona-compensatie (steun ten behoeve van continuïteit). Voor de gemeente Kerkrade was dat een bedrag van in totaal €351.372,-.

Het dagelijks bestuur van Omnibuzz stelt voor om het restant jaarrekening resultaat 2020 van €3.348.245 als volgt te bestemmen:

1. Uitbetalen aan de deelnemende gemeenten: €2.578.009,-;voor Kerkrade betekent dit €156.436,-;
2. Toevoegen aan de algemene reserve : €368.000,- ; hierdoor komt het saldo van de algemene reserve uit op € 900.000,-;
3. Toevoegen aan de bestemmingsreserve ICT: €171.000,-;
4. Toevoegen aan de nieuwe bestemmingsreserve personeel: €231.236,- .

2. Uitgangspuntennotitie begroting 2021-1 en 2022

De uitgangspuntennotitie biedt het beleidsmatig en financieel kader voor de begrotingen 2021-1 en 2022 en het meerjarenperspectief 2023-2025. De notitie is onder andere gebaseerd op het Bedrijfsplan Doelgroepenvervoer van Omnibuzz.

3. Eerste begrotingswijziging 2021 (2021-1)

In de eerste wijziging van de begroting 2021-1 zijn de geactualiseerde inzichten met betrekking tot de begroting 2021 verwerkt. Het betreft zowel voortschrijdend inzicht met betrekking tot de invulling van beleid als ook aanpassing van financiële parameters, die inmiddels veranderd zijn. Ten tijde van het opstellen van de eerste begroting 2021 was er nog geen sprake van COVID-19 en een (tijdelijke) lagere vraag naar doelgroepenvervoer. De begrotingswijziging 2021-1 betekent dan ook een neerwaartse aanpassing van het kostenniveau in verband met het lagere vervoer. Ten opzichte van de vorige begroting 2021 vallen de totale kosten €2.900.000,- lager uit. Dit bedrag is voor € 2.800.000,- toe te schrijven aan de lagere vervoerskosten. Het vervoersvolume 2021-1 is gebaseerd op de gerealiseerde zones in de periode 1 januari tot en met 31 december 2019, verminderd met een afslag van 10%. Voor de gemeente Kerkrade betekent dit een bijstelling van ongeveer 29.000 zones waardoor het vervoersresultaat daalt. Totaal daalt de bijdrage voor de gemeente Kerkrade van €1.636.308 (begroting 2021) naar €1.491.393 (begrotingswijziging 2021-1), dus een daling van € 144.915,-.

4. Concept begroting 2022 & meerjarenperspectief 2023-2025

De belangrijkste ontwikkeling voor de begroting 2022 en het meerjarenperspectief is uiteraard Covid-19 en alle maatregelen die daaruit voortvloeien. Deze zorgen ervoor dat het vervoer na jaren van structurele toename sterk is afgenomen. Het gebrek aan een duidelijk toekomstperspectief maakt het lastig voor Omnibuzz om een betrouwbare begroting voor 2022 op te stellen waardoor de meerjarenbegroting gepaard gaat met toenemende onzekerheden. De uitgangspunten voor 2022 zijn daarom ook leidend voor de jaren die volgen. Op basis van de meest recente inzichten en ontwikkelingen is, in lijn met landelijke inschattingen van vergelijkbare opdrachtgevers, gekozen om 100% van het vervoersvolume van 2019 te nemen als basis voor de begroting 2022. Het gehanteerde percentage biedt begrotings-technisch voldoende ruimte om de vraagontwikkeling en aanvullende continuïteits-afspraken op te kunnen vangen. Het vervoer moet voor de gemeenten en de klanten betaalbaar blijven. Door de beschikbare deskundigheid en de schaalomvang biedt het samenwerken binnen de GR Omnibuzz de gemeenten de kans om zo efficiënt mogelijk met de middelen om te gaan en vernieuwingen op het gebied van beheersbaarheid samen te ontwikkelen. Zo gaat financiële beheersbaarheid samen met kwaliteitsverbeteringen voor de klant.

1.1 Een rechtmatige verantwoording over 2020 met positief resultaat

In de verantwoording over 2020 komen geen onjuistheden naar voren. De jaarrekening sluit aan op de kaders en de tussentijdse begroting(s)wijziging met de daaraan gestelde uitgangspunten. Covid 19 heeft geleid tot een bijzondere situatie waarin Omnibuzz goed en accuraat heeft gehandeld ten aanzien van de continuïteit van het doelgroepenvervoer, zowel intern als extern. De vervoerders zijn conform de daarvoor geldende landelijke richtlijnen financieel gesteund. Het saldo van de algemene reserve beweegt zich momenteel richting de minimumpositie van €520.000. Met de voorgestelde

toevoeging van €368.000 komt de algemene reserve uit op €900.000 en komt hiermee tussen de afgesproken minimum- en maximum positie van €1.308.000. Met het oog op de onzekerheden van de uitgebroken COVID-19 crisis is aanvulling van de algemene reserve opportuun. Het contract dat Omnibuzz heeft gesloten met de huidige ICT leverancier is afgelopen en reeds vaker verlengd. Er dient een (Europese) aanbesteding uitgeschreven te worden, de voorbereidingen hiertoe zijn reeds eind 2020 gestart. Toevoeging van 171.000 aan de bestemmingsreserve ICT is hiermee plausibel. Voor de nieuwe bestemmingsreserve personeel wordt voorgesteld €231.236 toe te voegen i.v.m. de afwikkeling van een groot aantal méér uren van de medewerkers rittreservering. Gebleken is dat de reservering van ritten meer tijd is gaan kosten door onder andere corona en toegenomen zorgbehoefte bij cliënten. Met deze dotaties aan de bestemmingsreserves worden de begrotingen stabiel gehouden en wordt een stijging van de gemeentelijke bijdrage voorkomen.
Het indienen van een positieve zienswijze ligt dan ook voor deze jaarrekening voor de hand.

2.1. Een helder kader voor 2021 en verdere jaren
Op basis van de missie en visie in het Bedrijfsplan Doelgroepenvervoer van Omnibuzz, een terugblik en evaluatie van reeds gerealiseerde zaken en een omgevingsanalyse, legt Omnibuzz in dit document vast wat in de periode 2021 (en verdere jaren) de te realiseren doelstellingen zijn waarbij invulling wordt gegeven aan de bepalingen van artikel 34b van de Wgr.

3.1 Een realistische, te verklaren, begrotingswijziging 2021-1
Door de sterk gewijzigde vervoersstromen, als gevolg van de pandemie, stelt Omnibuzz voor de initiële begroting 2021, opgemaakt net voor het uitbreken van de Covid 19-crisis in Nederland, bij te stellen omdat het vervoer sterk is gedaald. Het hanteren van de realisatie over 2019 met een afslag van 10 % wordt realistisch geacht nu ook de eerste 4 maanden van 2021 nog steeds sterk beïnvloed worden door corona. De verwachting is dat het vervoer ook in de komende maanden niet op het 'oude' niveau terugkomt gezien het vaccineren nog maanden zal gaan duren.
Het indienen van een positieve zienswijze ligt ook voor de begroting 2021-1 voor de hand.

4.1 Een begroting 2022 met meerjarig perspectief die realistisch is.
De stijgende vervoerskosten hebben doorwerking op de begroting 2022 en het meerjarig perspectief. Aanhouden van 100% van het gerealiseerde vervoer 2019 als maatstaf voor de begroting 2022 wordt gezien als een realistisch kader. Het indienen van een positieve zienswijze ligt ook dan voor déze begroting voor de hand.

Kanttekeningen
De toekomst is ongewis. Het voorgaande jaar heeft dit heel duidelijk gemaakt. Het is niet uitgesloten dat
het vervoer na de corona crisis weer stevig aantrekt, echter gezien de onrust en angst die corona heeft veroorzaakt, wordt dit nu niet waarschijnlijk geacht. In ieder geval zullen beschermde maatregelen aan de
orde blijven hetgeen zonder meer van invloed is op het vervoer (zowel OV als ook doelgroepenvervoer).
Daarnaast maken corona en andere onverwachte zaken de economische kwetsbaarheid van taxibedrijven
duidelijk waardoor niet uitgesloten is dat vervoersbedrijven failliet gaan en de continuïteit van het vervoer
in het gedrang komt.

Financiën
De financiële ontwikkeling van Omnibuzz is in onderstaand schema weergegeven. Belangrijk is het onderscheid tussen gerealiseerde (het jaar 2020) en geprognosticeerde kosten in relatie tot de gemeentelijke dekking.:

Jaar	Omnibuzz	Dekking Gemeente Kerkrade	Saldo
2020 (realisatie)	€1.347.464	€1.523.236	+€194.084 *
2021 (begroting 2021-1)	€1.491.393	€ 1.540.000	+€48.607 #
2022	€1.658.623	€1.687.000	+€28.377 #
2023	€1.689.144	€1.687.000	- €2.144 #
2024	€1.710.339	€1.687.000	- €23.339 #
2025	€1.728.826	€1.687.000	- €41.826 #

* Dit bedrag (€194.084) is gebaseerd op een batig saldo van €3.348.245,-. Na resultaatbestemming (toevoeging algemene reserve, de bestemmingsreserve ICT en de nieuwe reservering personeel) resteert een uitbetaling aan de gemeenten van €2.578.009,-. Op basis van de uitbetaling aan de gemeenten (€2.578.009,-) betekent dit voor Kerkrade concreet een bedrag van €156.436,-; dit bedrag is reeds verwerkt in de jaarrekening 2020 van de gemeente Kerkrade).
# Deze verschillen worden structureel verwerkt in de meerjarenreeks van de reserve sociaal domein.

De geraamde eigen bijdragen (klantbijdragen) vanaf 2022 liggen ongeveer €30.000 hoger dan is opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeente Kerkrade. Aldaar is rekening gehouden met €200.000 jaarlijks aan eigen bijdragen van de reizigers. Rekening houdend met dit voordeel aan de inkomstenkant (eigen bijdragen) is er over de jaren 2023 en 2024 geen sprake van een tekort, maar zelfs van een positief saldo.

Rechtmatigheid
Op 21 mei 2019 is de begroting 2020 inhoudelijk behandeld. De begrotingswijziging 2020-1 is samen met de conceptbegroting 2021 e.v. tijdens de gemeenteraadsvergadering van 26 mei 2020 geaccordeerd. Daarnaast zijn periodiek een aantal bestuurlijke informatiebrieven doorgeleid zowel aan de raad als ook aan het college van B&W.

Door het tijdig indienen van de jaarrekening 2020 en de (gewijzigde) begroting 2021, de begroting 2022 met het meerjarenperspectief geeft Omnibuzz invulling aan artikel 34 b van de Wgr *(het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaand aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten).*

Een zienswijze is de wettelijk voorgeschreven manier om als gemeenteraad invloed uit te oefenen op een jaarrekening en begroting. Op grond van artikel 19 lid 3 en artikel 20 lid 3 GR en artikel 25 lid 3 Wgr *kan* de raad binnen 8 weken na verzending een zienswijze indienen over de voorlopige jaarrekening en het jaarverslag en de ontwerpbegroting. De wettelijke termijn hiervoor is 1 juni 2021. Het dagelijks bestuur van Omnibuzz betracht coulance bij reacties die ontvangen worden tot 3 weken na deze datum (tot 22 juni) en zal ook deze reacties meenemen in de beantwoording van de zienswijzen ten behoeve van het algemeen bestuur.

Uitvoering
Na de besluitvorming dient het dagelijks bestuur van Omnibuzz in kennis worden gesteld over de zienswijze van de gemeente Kerkrade. Hiervoor is een brief opgesteld die toegevoegd is aan deze nota.